

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Marie Turkové a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci žalobce: **R. I. E.**, zast. Mgr. Bohdanou Novákovou, advokátkou se sídlem v Praze, Pod Terebkou 12, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, ze dne 31. července 2006, č. j. 28 Az 17/2006 – 31,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. července 2006, č. j. 28 Az 17/2006 – 31, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Výše uvedeným rozsudkem zamítl Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) žalobu žalobce proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 7. 2. 2006, č. j. OAM-2609/VL-07-K04-2004. Tímto rozhodnutím žalovaný žalobci neudělil azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, v platném znění (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo rozhodnuto, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 téhož zákona.

Proti výše uvedenému rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost.

Stěžovatel podává kasační stížnost z důvodu nesprávného právního posouzení podmínek pro aplikaci ustanovení § 12 a § 91 zákona o azylu (§ 103 odst. 1 písm. a/ s. ř. s.) a z důvodu jiné vady řízení před soudem, která měla za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé (§ 103 odst. 1 písm. d/ s. ř. s.). Stěžovatel v řízení před krajským soudem navrhl jako důkaz použití zpráv MZV USA, kde se píše přímo o náboženských nepokojích ve státě Plateau. Soud tento návrh ignoroval a plně se spolehl na neobjektivní zdroj státní správy ČR (české MZV), který pochopitelně vždy vyznívá pro žadatele o azyl nepříznivě. Stěžovatel rovněž navrhl jako důkaz své obavy z odvety muslimů fakt, že o něm bylo, jako o hledané osobě, vysílání v televizi včetně uvedení portrétu jeho obličeje. Správní orgán, přestože použil zprávu českého MZV, toto tvrzení stěžovatele nijak neověřil. Soud se opět spokojil s prací správního orgánu a uzavřel, že ...“. Žalobcovo tvrzení o tom, že je hledán prostřednictvím televize, která zveřejnila i jeho foto, se jeví opět nepravdivé ve vztahu k informacím získaným přímo v Nigérii. Konečně pak soud nemůže uvěřit...“. Úkolem správního orgánu a soudu je zjistit, jestli stěžovatel má odůvodněnou obavu z náboženského pronásledování nebo nemá. Jeho tvrzení tak je (nebo podle správního orgánu není) pravdivé. Soud vlastně nevěděl, protože na pozadí předložených informací žalovaného se nemohl k pravdě dobrat, takže se mu „tvrzení jeví nepravdivá“ a „nemůže uvěřit“. Takový postup soudu považuje stěžovatel za vadný a takové rozhodnutí soudu za nepřezkoumatelné.

Stěžovatel namítá taktéž porušení článku 2 odst. 3 Ústavy ČR a nemůže se spokojit se závěrem soudu, že správní orgán sice vedl správní řízení podle nového správního řádu, který na stěžovatelovu žádost nedopadá, ale soud tedy tuto chybu akceptuje a nijak mu nevadí. Jakýmsi způsobem pak soud poměřuje, jaký asi dopad tato chyba mohla mít do procesních práv stěžovatele. Ten se domnívá, že příkaz Ústavy zní jasně a žádné poměrování, jaký dopad měla mít do stěžovatelova postavení právní norma, která neměla být použita, není v této souvislosti relevantní. Byla porušena Ústava, protože byly použity jiné zákonné meze a limity.

Stěžovatel spatřuje nezákonnost rozhodnutí v porušení § 91 zákona o azylu, když došlo k nedostatečnému posouzení rozhodnutí správního orgánu v otázce tzv. překážek vycestování (§ 91 zákona o azylu) a tím také porušení již v žalobě namítaných ustanovení § 3, § 32, § 46 a § 47 správního řádu. Správní orgán a soud obsáhle vysvětlili důvody, pro které stěžovateli nebyl udělen azyl a následně však automaticky z tohoto vyvodili, že stěžovateli nesvědčí žádná překážka vycestování. Soud ani správní orgán nijak nezohlednili odlišný časový aspekt rozhodování o azylu a o překážkách vycestování a nijak nezohlednili potřebu odlišných informací ze země původu. Stěžovatel přitom pochybení v souvislosti s § 91 namítal již v žalobě a soud se nesrozumitelně s poukazem na nevěrohodnost s tímto pochybením nijak nevypořádal. Takový postup je vadný a rozhodnutí soudu a správního orgánu jsou ve svém výsledku nepřezkoumatelné. Stěžovatel cituje judikát NSS č. j. 2 Azs 12/2004 - 40.

Stěžovatel vytýká krajskému soudu skutečnost, že celé řízení o žalobě bylo vedeno v jazyce, kterému stěžovatel nerozumí. Plně odkazuje na rozhodnutí Ústavního soudu č. 186/95. Stěžovatel uvádí, že nerozumí česky. V průběhu správního řízení byly všechny jeho úkony činěny za přítomnosti kvalifikovaného tlumočnicka. Krajský soud s ním komunikoval výhradně v českém jazyce, tedy jazyce, kterému stěžovatel nerozumí. Ten tak nemohl kvalifikovaně a odpovědně uplatňovat svá procesní práva. Nerozuměl žádným výzvám soudu, pro jazykovou bariéru neměl příležitost vysvětlit a dokázat soudu jak vážná je jeho obava ze zabití v zemi původu. Jeho postavení před soudem tak bylo nerovné a došlo tím k porušení článku 36 odst. 1 Listiny. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod z roku 1950

(Evropská úmluva) ukládá ČR povinnost respektovat soukromý a rodinný život každého, tedy i cizince (článek 8 Úmluvy). Smluvní stát má povinnost nevrátit cizince na území státu, ve kterém mu hrozí nelidské zacházení (rozhodnutí ESLP ve věci Chahal v. Velká Británie, čl. 74). Je pak irelevantní, je-li původcem nelidského zacházení stát, nestátní subjekt (Ahmed v. Rakousko) nebo zdravotní stav cizince (D. v. Velká Británie). Podle českého právního řádu přitom měl správní orgán a soud zohlednit tento závazek přednostně před aplikací obvyčejného zákona. V této souvislosti je stěžovatel přesvědčen, že jeho vycestování do Nigérie brání hrozba špatného zacházení a v krajním případě až zabití z důvodu odvety ze strany muslimských obyvatel státu Plateau. Návrat stěžovatele do země původu by bezesporu byl citelným zásahem do jeho fyzické a morální integrity a tato skutečnost měla být správním orgánem a soudem plně zohledněna právě z důvodů povinnosti přednostně respektovat mezinárodní závazky ČR. Stěžovatel se domnívá, že Krajský soud zásadně pochybil a bude i nadále nerespektovat zcela správnou judikaturu NSS i v budoucnosti především v otázce rozdílnosti rozhodování o azylu a o jiné formě mezinárodní ochrany, v jeho případě překážky vycestování. Stěžovatel rovněž namítá, že změna identity v průběhu azylového řízení je spíše pochopitelnou reakcí na vyhošťovací praktiky dnešních států EU a nikoli důkazem vylučující udělení azylu nebo překážky vycestování. Vyjasnění této otázky dosud nebylo předmětem pozornosti NSS a prospělo by všem žadatelům o azyl v ČR, kteří nedůvěřují státním orgánům a bojí se v obavě z deportace nebo třeba cizích zpravodajských služeb v ČR ihned uvést své pravé jméno. Vlastní zájem stěžovatele také přesahuje zodpovězení otázek míry závaznosti ústavního a mezinárodního práva ES pro rozhodování správního orgánu a soudu ve věci azylu, tj. povinnosti dodržovat vždy a za každých okolností Ústavu ČR a povinnosti ustanovit tlumočnicka žalobci neovládajícímu cizí jazyk vždy, pokud je ze správního, spisu zřejmé, že žalobce neovládá český jazyk.

Navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud, vázán rozsahem a důvody podané kasační stížnosti (ust. § 109 odst. 2, 3 s. ř. s.), přezkoumal napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná v tom směru, že v řízení před krajským soudem došlo k vadě, která může mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé (ust. § 103 odst. 1 písm. d/ s. ř. s.).

Stěžovatel uplatňoval důvody kasační stížnosti uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. - nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem a nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

Prvotní je v dané věci námitka nepřezkoumatelnosti, neboť v případě její důvodnosti by nebylo třeba vážit další kasační námitky.

V daném případě stěžovatel spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku v nedostatku důvodů rozhodnutí, když soud ignoroval návrh stěžovatele na provedení listinného důkazu – zprávy MZV USA o dodržování lidských práv v Nigérii za rok 2004, kde se píše přímo o náboženských nepokojích ve státě Plateau. Soud důkaz neprovedl a plně se spolehl na neobjektivní zdroj státní správy ČR (české MZV), který pochopitelně vždy vyznívá pro žadatele o azyl nepříznivě.

Pokud stěžovatel v kasační stížnosti tvrdil, že v žalobě rovněž navrhl jako důkaz své obavy z odvety muslimů fakt, že o něm bylo, jako o hledané osobě, vysílání v televizi

včetně uvedení portréту jeho obličeje, není Nejvyššímu správnímu soudu zřejmé, jaký důkaz měl stěžovatel na mysli, když v žalobě stěžovatel mimo výše citované zprávy, provedení dalších listinných důkazů nenavrhol.

Předmětnou námitku posuzoval Nejvyšší správní soud dle níže uvedených ustanovení.

Dle ustanovení § 52 odst. 1 s. ř. s. soud rozhodne, které z navržených důkazů provede, a může provést i důkazy jiné.

Dle ustanovení § 77 odst. 2 s. ř. s. může v rámci dokazování soud zopakovat nebo doplnit důkazy provedené správním orgánem, neupraví-li zvláštní zákon rozsah a způsob dokazování jinak. Soud jím provedené důkazy hodnotí jednotlivě i v jejich souhrnu i s důkazy provedenými v řízení před správním orgánem a ve svém rozhodnutí vyjde ze skutkového a právního stavu takto zjištěného. Citované ustanovení ponechává na úvaze soudu, zda zopakuje nebo doplní důkazy provedené správním orgánem, přičemž podle ustanovení § 52 odst. 1 s. ř. s. má soud právo posoudit a rozhodnout, které z navržených důkazů provede a které nikoli. Toto právo jej však nezabavuje povinnosti odůvodnit, co jej vedlo k takovému závěru, event. z jakého důvodu považuje provedení důkazu za nadbytečné.

Krajský soud požadavkům ustanovení § 52 s. ř. s. nedostál. Z rozsudku nevyplývá, proč krajský soud neprovedl důkaz stěžovatelem předloženou zprávou MZV USA, když tento listinný důkaz stěžovatel v žalobě řádně označil a k žalobě přiložil jeden z listů této zprávy v jazyce anglickém. V této souvislosti odkazuje Nejvyšší správní soud na nález Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2003, sp. zn. II. ÚS 542/2000, kde Ústavní soud konstatoval, že obecný soud sice není povinen provést všechny navržené důkazy, avšak musí o vznesených návrzích rozhodnout – a pokud jim nevyhoví – ve svém rozhodnutí vyložit, z jakých důvodů navržené důkazy neprovedl.

V daném případě stěžovatel navrhol, aby soud přihlédl ke skutečnostem uvedeným ve zprávě MZV USA, jež se dle jeho názoru vztahovaly k případu stěžovatele. Ačkoli krajský soud v odůvodnění rozsudku podrobně popsal, ze kterých informací žalovaný při rozhodování o udělení azylu vycházel, a uvedl, že tyto se vztahovaly konkrétně k azylovému příběhu stěžovatele, nikoli pouze obecně, tak jak je tomu v případech zpráv o dodržování lidských práv, závěr o tom, proč navržený důkaz neprovedl, neučinil.

Výše uvedené pochybení soudu má proto dle Nejvyššího správního soudu za následek nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí, přičemž tato nepřezkoumatelnost spočívá v nedostatku důvodů rozhodnutí (§ 103 odst. 1 písm. d/ s. ř. s.) a proto napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k projednání. V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem výše vysloveným (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. dubna 2007

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu